

אמנה

חינוך לסביבה
הבנויה לילדים
ובני נוער

מהדורת 2019

INTERNATIONAL UNION OF ARCHITECTS

אמנת **UIA**
חינוך לסביבה הבנויה לילדים ובני נוער
Architecture & Children Work Program

מהדורת 2019

International Union of Architects

חתמו במשותף:

ARCHITECTS' COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DES ARCHITECTES D'EUROPE

הקדמה

לפיכך, איכות חיינו בעתיד נשענת על כך שהדורות הבאים יבינו את התהליכים המעצבים את הסביבה הבנויה, ועל כך שיהיו בידיהם הידע והכלים לקבל החלטות נבונות, תוך התחשבות בהשלכותיהן על הרווחה התרבותית, החברתית, הכלכלית והמדינית של קהילתם ושל הסביבה שבה הקהילה מתקיימת.

אנו האדריכלים, יחד עם הרשויות והמחוקקים, אחראים ליזום, לעודד ולהנגיש תוכניות חינוך לסביבה הבנויה בכל רחבי העולם.

חינוך הציבור בתחום הסביבה הבנויה הוא בעל חשיבות קריטית בעולם של ימינו, בהיותו מרכיב חיוני בפיתוח התרבות, החברה, הכלכלה והמדיניות. בכוחו של החינוך לסביבה הבנויה להוות מקור לבניית יכולות בקרב קהילות ולקדם ערכים של דו-קיום, פיתוח בר קיימא, דמוקרטיה, זכויות אדם ושלוש.

כאדריכלים, אנו מאמינים שבעולמנו המשתנה במהירות, היכולת להשיג איכות חיים אנושית תלויה במידה רבה באיכות הסביבה הבנויה שלנו. אדריכלים לבדם אינם יכולים לתכנן, לעצב ולבנות אותה. מדובר בתוצר של עבודה משותפת לאזרחים, אנשי מקצוע, עסקים ומחוקקים הפועלים יחדיו למען מטרה זו.

מטרות

אמנה זו נועדה לשמש ליצירת רשת נרחבת של חינוך בתחום הסביבה הבנויה עבור ילדים ובני נוער, רשת אשר במסגרתה ניתן יהיה לשתף יוזמות והישגים.

עקרונות כלליים.ו

1. אדריכלות והסביבה הבנויה – המבנים, הכפרים, העיירות, הערים והנופים שלנו – מספקים את המסגרת לכל פעילות ואינטראקציה אנושית. אנו מעצבים את הסביבה והיא מעצבת אותנו. היא משפיעה על הנפש, הרוח, הגוף, הדרכים שבהן אנו נעים ממקום למקום ועל האנשים שאנו פוגשים. תכנון הינו פעולה קולקטיבית, חברתית וביקורתית. דרך מבנים ומרחבים, ציבוריים ופרטיים, סמליים ומשמעותיים, היא מייצגת את ערכי הקהילה באופן מוחשי.
2. היצירה האדריכלית היא מימוש הדמיון הנשען על אנושיות, תרבות, מורשת, היסטוריה, סביבה, כלכלה וביקורת על הקיים.
3. ארכיטקטורה טובה וסביבה טובה המיוצרות תוך דיאלוג אמיתי עם הקהילה, תורמות ליצירת חברה הרמונית יותר בה האזרחים חשים מועצמים והמורשת והיצירתיות שלובות זו בזו.
4. האיכות העתידית של הסביבה תיקבע על ידי הילדים של ימינו. יכולתם להשמיע קול ולקבל החלטות מושכלות תהיה תלויה בידע, בכישורים וביכולות שהם צוברים במהלך לימודיהם.
5. "החינוך הסביבתי" שלנו מתחיל ברגע הלידה. התפישה המרחבית והחברתית הראשונית מתגבשת כשאנחנו בקרב ההורים והמשפחה, בבית, בבית הספר, בחנויות, בפארקים ובשכונה. אנו לומדים לראות, לשמוע, להרגיש, להבין ולתקשר.
6. הבית, בית הספר, השכונה והקהילה מעבירים לילדים מסר על מקומם בעולם. הסביבה, לטוב ולרע, מעניקה את ההקשר, את מסגרת החיים המשפיעה באופן משמעותי על האיכות הפיזית והפסיכולוגית של חייהם. שם הם מתחילים לצמוח ולפתח את תפקידיהם העתידיים כאזרחים.
7. החינוך האדריכלי לצעירים צריך להיות חלק מכל מדיניות ממשלתית חדשה בנושא אדריכלות, והגופים האדריכליים המקצועיים בכל מדינה צריכים לעשות מאמצים להבטיח שכך יהיה.
8. החינוך לסביבה הבנויה יסייע לילדים ולצעירים להבין את האדריכלות ואת התהליכים במסגרתם מתעצבת הסביבה. כך יוכלו לתרום בבגרותם ליצירת אדריכלות איכותית, הומנית וברת קיימא המכבדת את סביבתה.

עקרונות כלליים

9. ניתוח הסביבה הבנויה יאפשר לצעירים להתמצא במרחב ולהגדיר מחדש את סביבתם, מתוך הבנה שתוך זמן קצר הם יהיו אלה שתהיה להם הזכות והאחריות, כאזרחים פעילים, לנקוט יוזמות ליצירת עתיד בר קיימא.

10. על אנשי חינוך ואדריכלים לעבוד יחד בכדי לספק לילדים ברחבי העולם ידע שיעזור להם להפוך לאזרחים מעורבים בסביבתם. עליהם לסייע לילדים לפתח מודעות למורשתם ולהבין את ערכן של פעילויות מכבדות וברות קיימא בסביבה הבנויה.

מטרות החינוך לסביבה הבנויה.ו. >>>>>>>>>>>>>>>>>>>>

- .1 מטרת החינוך לסביבה הבנויה היא להנחיל לתלמידים מערכת ערכים שתאפשר להם לגבש דעות משלהם באופן עצמאי, כך שיוכלו להיות שותפים בבניית חברה הרמונית ובטוחה לכולם.
- .2 חינוך לסביבה הבנויה צריך להיות חלק בלתי נפרד מתהליכי החינוך, בין אם במסגרת בית הספר, דרך מסגרות ציבוריות או דרך יוזמות משותפות.
- .3 יש לעודד את שילוב החינוך לסביבה הבנויה בתכנית הלימודים בבתי הספר. בטווח הרחוק זה ייצור הבנה טובה יותר של מהן אדריכלות טובה וסביבה איכותית.
- .4 האדריכלות היא שדה רחב ולכן קיימות אינספור חוויות למידה אפשריות בתחום עבור תלמידים מכל הגילאים, מהצעירים ביותר ועד אלה העומדים להיכנס לעולם המבוגרים.
- .5 סוגיות בתחום הסביבה הבנויה מהוות אמצעי נהדר לחינוך והנעת תלמידים במגוון רחב של נושאים המאפשרים שיתופי פעולה משמעותיים בין מורים מתחומי דעת שונים.
- .6 דרך עיסוק בסוגיות הנוגעות לתחום הסביבה הבנויה ניתן לעסוק בנושאים כמו חשיבה ביקורתית, מודעות למרחב, דמיון, אחריות אזרחית, אוריינות תרבותית, רלוונטיות חברתית וקיימות וללמד מקצועות בית ספריים חדשים ומסורתיים כאחד.
- .7 אדריכלות עושה שימוש בידע היסטורי, גיאוגרפי, סוציולוגי, פסיכולוגי, מדעי, מתמטי, סמנטי, ספרותי, אמנותי וטכנולוגי, ובמקביל מעשירה ומרחיבה את העיסוק בתחומים אלה.
- .8 החשיבה האדריכלית הינה אינטגרטיבית, חזותית ולא ליניארית. עיסוק במשימות הקשורות לאדריכלות תורמות לפיתוח מיומנויות בסיסיות, כגון תקשורת, פתרון בעיות ומחקר, הרלוונטיות עבור תלמידים גם בתחומים אחרים של לימודיהם.
- .9 החינוך בתחום הסביבה הבנויה נועד להקנות לילדים ולצעירים:
 - 9.1 מודעות חושית למרחבים בהם הם נעים ומתגוררים, כגון מרחבים ציבוריים/פרטיים פנימיים/חיצוניים.
 - 9.2 מודעות לתפקידים, זכויות ואחריות בתהליכי תכנון ויצירת הסביבה הבנויה.
 - 9.3 הערכה למורשת האדריכלית שלהם ולאדריכלות עכשווית.
 - 9.4 הבנה של הקשר בין הסביבה הבנויה לסביבה הטבעית ואת הקשר בין פיתוח בר קיימא לאיכות חיים.
 - 9.5 מושגים הדרושים להם כדי לדון בתכונות של מבנים ומקומות ובאופן שבו הם קשורים לחיי הקהילה.
 - 9.6 התנסות בשיטות אנליטיות ובשיטות לפתרון בעיות המיושמות לאורך תהליך התכנון.
 - 9.7 יכולת לעבוד בצוות, להתבונן, לזהות בעיות ולמצוא פתרונות יצירתיים.
 - 9.8 הזדמנות להתנסות בשימוש בטכניקות, בצורות ובחומרים שונים.
 - 9.9 פיתוח יכולות חשיבה הנשענות על רגישות ודמיון, טעם ושיפוט ביקורתי.
 - 9.10 הגילוי שארכיטקטורה היא משימת מחקר ועיצוב אינטלקטואלית ויצירתית הנשענת על אנושיות, תרבות, מורשת, טבע וחברה.

מטרות החינוך לסביבה הבנויה II.

10. העוסקים בחינוך לסביבה הבנויה ברחבי העולם צריכים לנסות לחבור זה לזה. עליהם לייצר, לשתף ולהפיץ תכנים, סרטים, מאגרי מידע, כלים פדגוגיים ואתרי אינטרנט ולבנות רשתות לשיתוף פעולה מתמשך.
11. יש לעודד מחקרים בתחום זה ולשתף אותם ברחבי העולם. מוסדות אדריכליים ופדגוגיים ובתי ספר צריכים לאחד כוחות למען הפיתוח המדעי של החינוך לסביבה הבנויה.
12. על מנת ליצור מסגרת לחינוך מעמיק בתחום הסביבה הבנויה לילדים ולצעירים, נדרשת שותפות הדוקה בין כל בעלי העניין: קובעי המדיניות הלאומיים והמוסדיים, ממשלות ומחוקקים, כלי תקשורת, מורים וצוותי הוראה, חוקרים, תלמידים ובני משפחותיהם, מקומות עבודה וקבוצות קהילתיות.

תנאים ליישום חינוך לסביבה הבנויה. III >>>>

1. אדריכלים, מורים וכל הגורמים המשתתפים בניסוח, ארגון או הקניית החינוך בתחום זה חייבים לנקוט צעדים שיבטיחו כי ימומשו עקרונות אמנת האו"ם לזכויות הילד וכי אין כל הפרה של החוקים והתקנות הקשורים להגנת ובטיחות הילד בכל עת שהיא.
2. כל הפעילויות הנוגעות לחינוך לסביבה הבנויה צריכות להתנהל באופן אתי ומתוך כבוד כלפי הזהות התרבותית של הקהילה שבתוכה חיים הילדים.
3. רצוי שמערכת החינוך הפורמאלית תכלול חינוך אדריכלי לילדים בתוכנית הלימודים. איגודי אדריכלים צריכים לעבוד עם הרשויות בכדי להשיג זאת.
4. מכיוון שהשתתפותם של אדריכלים בפרויקטים בית ספריים אינה תמיד אפשרית, רצוי שאדריכלים ורשויות חינוך יכשירו מורים ללימוד תחום הסביבה הבנויה וייצרו משאבים מתאימים לשימושם.
5. אדריכלים העוסקים בחינוך לסביבה הבנויה צריכים להיות בעלי זיקה לחינוך, לדעת לבנות תקשורת טובה עם ילדים וצעירים ולהיות מוכנים לשתף פעולה עם מורים והורים.
6. מורים העוסקים בחינוך לסביבה הבנויה צריכים להפגין פתיחות כלפי תחום האדריכלות ולשאוף לקדם את שיתופי הפעולה הבין-תחומיים הכרוכים בחינוך בתחום זה.
7. איגודי האדריכלים המקצועיים צריכים לפנות לרשויות חינוך ולארגוני הכשרה ולהציע את תמיכתם בפיתוח אסטרטגיות הכשרה מתאימות.
8. הדרך הטובה ביותר להטמיע נושאים הקשורים לאדריכלות בהכשרת המורים היא לבנות שיתוף פעולה מקצועי בין מורים לאדריכלים, בין היתר דרך דיונים והסכמים עם מגוון שותפים: משרדי ממשלה, אוניברסיטאות, אקדמיות, ארגונים האחראים על הכשרת מורים וארגוני מורים.
9. אנשים העוסקים בחינוך לסביבה הבנויה צריכים להפגין פתיחות על מנת למצוא בסיס לעבודה משותפת עם אנשים מתחומים אחרים. עליהם לעבוד יחד עם מורים מתחומים אחרים, ובכך ללמד ילדים על חשיבותם של שיתופי פעולה.
10. המסגרת החינוכית שאומצה על ידי מורים ואדריכלים צריכה להיות פתוחה לשינויים ולמסגרות תרבותיות מגוונות. יש לשאוף לעורר יצירתיות וחשיבה ביקורתית ולפתח נקודות מבט חדשות בקרב המבוגרים והאזרחים העתידיים שלנו.

IV. סיכום

אמנה זו נוצרה על בסיס יוזמת תכנית העבודה בנושא אדריכלות וילדים של ה-UIA Architecture & Children Work Program כדי לקדם ולהניע במהרה את פיתוח החינוך לסביבה הבנויה ברחבי העולם.

האמנה היא מסגרת המספקת הנחיות והכוונה עבור ממשלות, רשויות, מוסדות, אדריכלים ומורים המעורבים בהקמה, ביצירה וביישום של חינוך לסביבה הבנויה.

האמנה יוצרת בסיס לפעולה ייעודית של אדריכלים ומחנכים המחויבים לספק חינוך לסביבה הבנויה לילדים ולצעירים בכל רחבי העולם. היא נשענת על המודעות שלנו לאחריותנו כאנשי מקצוע כלפי המשתתפים העתידיים ביצירת הסביבה הבנויה בה אנו חיים.

מהדורת 2019
אושרה על ידי ה- UIA בשנת 2019

מהדורת האמנה לשנת 2019 תשונה מפעם לפעם; היא מהווה מסמך מתפתח המותאם לאתגרים, צרכים ושינויים חדשים בעולם. כותבי האמנה הם מומחים בתחומי האדריכלות והחינוך לסביבה הבנויה וחברים באיגוד האדריכלים הבינלאומי
UIA Architecture & Children Work Program

- אווה סטרוזינסקה, צרפת, יוזמת האמנה, לשעבר מנהלת UIA Architecture & Children Work Program
- מיה רוט-צ'רינה, קרואטיה, חברת צוות ב- UIA Architecture & Children Work Program
- סוזן דה לבאל, שבדיה, המנהלת הנוכחית של ה- UIA Architecture & Children Work Program
- אן מקניצ'ול, אירלנד, לשעבר מנהלת ה- UIA Architecture & Children Work Program

אנו מודים לכל חברי UIA Architecture & Children Work Program על תרומתם.

www.architectureandchildren-uia.com

איגוד האדריכלים הבינלאומי UIA
WWW.UIA-ARCHITECTES.ORG
UIA@UIA-ARCHITECTES.ORG

